

Topluma Dua Etmek, Haccın Özü, Âlimlerin Birliği

es-Selâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtüh...

Allah'ın selamı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Size Medine-i Münevvere'den, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in Mescid-i Saâdet'inin yanından dua ediyorum. Bu seyahatin, haccın, umrenin bir sonucu olarak vücutlar bazen yorgun düşüyor. Ve insanlar kendisini terden, soğuk sudan vesairenden koruyamıyor. Sesim biraz o bakımdan bozuk... İlâçlar kullanıyoruz. Şikayetçi değiliz *elhamdülillâh*. Bu sebepten belki kısa konuşabilirim.

a. Kişinin Kendine ve Topluma Dua Etmesi

Enes *radiyallahu anh*'ten Hulvânî rivayet etmiş ki; Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyuruyor;

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَدْعُو فِيهِ الْمُؤْمِنُ لِلْعَامَّةِ،
فَيَقُولُ اللَّهُ: «ادْعُ لِخَاصَّةِ نَفْسِكَ أَسْتَجِبْ لَكَ، فَأَمَّا
الْعَامَّةُ فإِنِّي عَلَيْهِمْ سَاخِطٌ».

*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün yed'û fîhi'l-
mü'minü li'l-âmmeti feyekûlu'llâhu: Üd'u li-
hâssati nefsike estecib leke feemme'l-âmmetü fe innî aleyhim sâhitun.*¹

Sadaka Resûlullâh, fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Bu hadîs-i şerîf, sohbetlerimde zaman zaman kardeşlerime naklettiğim bir hadîs-i şerîftir. Metnini burada böylece *Râmûz*'un 503. sayfasından, kur'a ile çekilmiş sayfadan okumuş olduk. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* bildiriyor ki;

Ye'tî ale'n-nâsi zemânün. “İnsanların üzerinden asırlar, devirler, yıllar geçe geçe, insanların başına bir zaman gelir ki...”

Peygamber Efendimiz kendi devrinden, ileride olacak bir hadiseyi bildiriyor.

---

¹ Deylemî, *el-Firdevs*, V, 445, r. 8692; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-evliyâ*, VI, 175; Gümüşhânevî, *Râmûz*, 503, r. 2.

Yed'û fîhi'l-mü'minü li'l-âmmeti.

“Mü'min, orada, o zamanda âmme için dua eder.”

İnsanın kendisi için dua yapması caizdir. Kendisine, anne babasına, arkadaşlarına, sevdiğilerine dua eder. Ama bir mü'min bir mü'min kardeşine, o yokken, onun arkasından, onun lehine dua ediverirse; en süratli kabul olunan dualardan birisi budur. Çünkü sevgiden doğuyor. Bu mü'min, o mü'mini seviyor da, gıyabında Allah'a yalvarıyor, onun için dua ediyor. Bu Allah'ın sevdiği bir duadır, çabuk kabul edilir. Onun için mü'minler kendilerinden başkalarına, kardeşlerine, arkadaşlarına, Ümmet-i Muhammed'e dua ederler.

Ümmet-i Muhammed'e dua etmek de çok sevaptır. Efendimiz'in bize öğrettiği dualardandır;

اللَّهُمَّ ارْحَمْ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ رَحْمَةً عَامَّةً

Allâhümmerham ümmete muhammedin rahmeten âmmeh “Yâ Rabbi! Ümmet-i Muhammed'e umûmî olarak rahmetinle tecelli eyle, rahmetini ihsan eyle, onlara merhamet eyle, lütfuna mazhar eyle!” demek oluyor.

Böylece insan, Ümmet-i Muhammed'in umumuna dua etmiş oluyor.

Sonra mesela, hadîs-i şerîfte bildiriliyor:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

Allâhümmağfir li'l-mü'minîne ve'l-mü'minât. “Yâ Rabbi, mü'min erkeklere, mü'min kadınlara mağfiret eyle! Erkek-kadın, bütün mü'minlere mağfiret eyle!” demek.

“Kim bu duayı yaparsa, Allah onların sayısınca, mü'min erkeklerin, mü'min kadınların sayısınca böyle diyene sevap verir.” buyuruluyor.

Neden?

Çünkü âmmeye dua ediyor. Âmmeye dua etmek, umûma, topluluğa, topluma dua etmek İslâm'da çok önemlidir. Toplumu düşünmek, toplumun iyiliğini istemek, toplumun hayrını istemek çok önemli bir şey. Onun için sevabı büyük.

Bu edebe sahip olan insanlar her zamanda var; kendisinden ziyade ümmeti düşünüyor. Peygamber Efendimiz öyle yapmış zaten. Cenâb-ı Hak'tan hep ümmetini dilemiş, afv ü

mağfiret olmasını dilemiş. Efendimiz'in ahlâkıyla ahlâklanmak isteyen kâmil insanlar da böyle dua ederler. Tamam, bu güzel bir şey.

b. Allah'ın c.c. Topluma Kızma Nedeni

Bu hadîs-i şerîfte şimdi ilginç bir durumla karşılaşıyoruz:

“Öyle bir zaman gelir ki o zaman mü'min toplumun tamamına, umûma dua eder.”

Yed'û fîhi'l-mü'minu li'l-âmmeti. “Âmmeye dua eder.”

“Yâ Rabbi! Müslümanlara şunları ver, bunları ver. Günahlarını affet, üstlerinden belaları, fitneleri kaldır vs...” diye dua eder.

Kendisi için değil de, âmmeye dua eder, âmmenin iyiliğini ister ama;

Fe-yekûlu'llâhu. “Allahu Teâlâ hazretleri o kuluna buyurur ki:” *Üd'u li-hâssati nefsike.* “Sen kendi nefsinin özel sorunları için dua et. Kendine ne istersen iste.” *Estecib leke.* “Ben de senin duana icabet edeyim, kendin için istediklerini sana vereyim.” *Fe-emme'l-âmmete.* “Ama umûma gelince, toplumun bütününe gelince...”

Cenâb-ı Hak Teâlâ;

Fe-ennî aleyhim sâhitun. “Ben onlara kızgınlım, kızmaktayım. Onun için kızdığım kimse-
lere dua edip durma!” demiş oluyor.

Bu, üzerinde çok durmamız gereken, çok çok önemli bir hadîs-i şerîf. Çok derin bir mânası var. Mü’minin şânı, toplumun iyiliğini istemektir ama Cenâb-ı Hak topluma kızdığı için ona;

“Artık toplum için dua etme, ben seni seviyorum, sen ne istersen sana vereceğim. Ama topluma kızdığım için onlara vermeyeceğim. Onlara dua etme!” demiş oluyor.

Şimdi burada önemli olan, topluma Cenâb-ı Hak neden kızıyor? Toplum Cenâb-ı Hakk’ın gazabını niye çekmiş, niye bu duruma düşmüş? Bu çok önemli. Eskiden öyle değilken sonra bu duruma gelmesi neden oluyor?

Bunun sebebi dinden uzaklaşmadır, ahlâkın bozulmasıdır, Allah’ın emirlerinin tutulmamasıdır, yasakladığı günahların işlenmesidir ve emr-i mâruf, nehy-i münker yapılmasıdır. İyilerin iyiliği ayakta tutmak için ça-

lışma yapmaması, kötülerin var gücüyle çalıştığı halde iyilerin böyle etkisiz, tesirsiz, pasif kalmasıdır. Ondan dolayı Cenâb-ı Hak topluma kızıyor, bir cezalandırma yapacak demektir.

Tabii bunun çaresi nedir? Bu durumdan kurtulmanın, toplumun bu duruma düştüğünü hissettiği zaman yapması gereken şey nedir?

İmanını tazelemek, İslâm'a sarılmak, Allah'ın emrettiği her şeyi yapmaya gayret etmek, Allah'ın yasakladığı şeylerden kaçınmak, haramları günahları öğrenmek ve hayatını ona göre düzenlemektir. Cenâb-ı Hak o zaman affeder. Tevbeleri kabul edicidir. Kul yanlış yoldan döndü mü, kabul eder. Günaha ısrar ederse, günaha devam ederse, kızar. Günaha devam ederken tevbe, istiğfar ederse, Allah'la alay etmiş gibi olur.

Onun için işin vehametini, ciddiyetini herkes bilmeli! Bu hayat bir imtihandır. Bizi yaratan Cenâb-ı Rabbü'l-âlemin bir müddet sonra, bir zaman gelecek huzuruna çekecektir. Bu dünyadaki imtihanın sonucu orada belli olacak. İnsanların dünyada yaptıklarından sorgu sual olacak. Onun için herkesin buranın imtihan yeri olduğunu unutmaması ve Cenabı-ı

Hakk'ın emirlerini ciddiye alması, haramlardan sakınması, ibadetleri yapması çok önemlidir. Allahu Teâlâ hazretleri hepinize, hepimize o sağlam ihlâsı, imanı nasip eylesin... Her yaptığımız işi Allah rızası için yapalım! Allah'ın rızası olmayan işleri de yapmamaya var gücümüzle çalışalım! Böylece Cenâb-ı Hakk'ın rızasına erelim...

c. Hac Allah c.c. Rızası İçin mi, Ticaret, Eğlenme vs İçin mi?

İkinci hadîs-i şerîf; bu bizim yaptığımız, cemaatin, halkımızın yaptığı seyahatle ilgili bir hadîs-i şerîf;

Enes *radiyallahu anh*'ten Hatîb-i Bağdâdî ve Deylemî rivayet etmiş. Bunları buraya gelen hacı kardeşlerimize geçtiğimiz senelerde okumuştum ama şimdi umumi olarak duyulsun diye bir daha okuyalım:

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَحُجُّ أَغْنِيَاءُ أُمَّتِي لِلنُّزْهَةِ،
وَأَوْسَطُهُمْ لِلتِّجَارَةِ، وَقَرَّاءُهُمْ لِلرِّيَاءِ وَالسُّمْعَةِ،
وَفُقَرَاءُهُمْ لِلْمَسْأَلَةِ

*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün yehuccü a'niyâü
ümmetî li'n-nüzheti ve evsatuhüm li't-*

ticâreti ve kurrâühüm li'r-riyâi ve's-süm'ati ve fukarâühüm li'l-mes'eleti.

Sadaka Resûlullâh, fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Bu hadîs-i şerîfte de Peygamber Efendimiz, yine zamanın bozulacağını bildiriyor. Ümmetin evsâfı bozulacak, zaman bozulacak, huylar bozulacak, davranışlar bozulacak, toplumun değer hükümleri sarsılacak... Neler olacak, işte onu anlatıyor.

Hac ne zaman yapılır? Niçin yapılır?

وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا

Ve lillâhi ale'n-nâsi hıccü'l-beyti menistetâa ileyhi sebîlâ.²

Ömründe bir defa Beytullah'ı ziyaret etmek, haccetmek, Allah'ın bir emridir. Sıhhatli, zengin, şartları haiz müslümanın bu ulu vazifeyi, önemli, muazzam vazifeyi yapması lazım; sırf Allah rızası için Allah için yapması

---

² 3/Âl-i İmrân, 97. "Yoluna gücü yetenlerin o beyti haccetmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır."

lazım! Ama işte toplum bozulunca, din unutulunca, ahlâk tefessüh edince, bozulunca, o zaman işler değişiyor, bakın ne oluyor:

“İnsanların başına öyle bir zaman gelirdi...”

Yehuccü ağniyâü ümmetî li'n-nüzheti. “O zaman, ümmetimin zenginleri gezinti için, tenezzüh için, hava almak için, gönül eğlendirmek için haccedecekler.”

Halbuki Allah rızası için ibadet olarak yapılacaktı. Hac bir gezinti, bir eğlence durumuna düşürülmüş oluyor. Zenginler bu amaçla, gezinti amacıyla haccediyor. Asıl amaç, Allah'ın rızasını kazanmak unutuluyor.

Ve evsatuhüm li't-ticâreti. “Bir zaman gelecek, orta tabaka da ticaret için haccedecek.”

Hakikaten görüyoruz. Buraya birçokları mal getiriyor, sergiliyor, satıyor, parasını kazanıyor, götürüyor. Dünyanın şartları çok zorlaştı, değişti. Mesela Kafkasya'dan, Orta Asya'dan gelen hacı kardeşlerimizi görüyoruz, onlara hükümetleri döviz sağlayamıyor. O zaman onlar oradan çeşitli malları alıyorlar, eski

püskü otobüslere binerek, yollarda kumlara bata çıka buralara geliyorlar, haccediyorlar. İşte o getirdikleri bastonmuş, dürbünmüş, orarlardan alabildikleri, getirebildikleri eşyalar neyse, onları pazarlarda sergiliyorlar, satıyorlar. Kazandıkları paralarla hac ibadetini yapıyorlar. Niyetlerine göre, Allah kabul etsin...

Ama kimisi de artık Allah rızasını düşünmeden, “Hacca çok insan geliyor, milyonlarca insanın burada bir alışverişi var. Şuraya gideyim, ticaret yapayım!” diye ticaret için bazıları haccedecekler. Orta tabaka ticaret için haccedecek.

Ve kurrâühüm li’r-riyâi ve’s-süm’ati.
“Kurrâları da, Kur’ân-ı Kerîm’i çok iyi okuyan, dini çok iyi bilen ilim erbabı, din bilgini durumunda olan insanlar da, riya, gösteriş ve süm’a için, şöhret için haccedecekler.”

Allah rızası için değil de, hacı lakabı ismimizin başına eklensin diye.

“Şimdi hacca gitmeyi benim canım da istemiyor ama gitmezsem ayıp olacak. Halk o zaman bana ne der?” filân diye...

İyi niyetle değil de böyle aykırı maksatlarla haccedecek. O da tabii asıl amaç değil.

Sonra, ne kaldı şimdi?

Zenginler gezinti için haccediyor, orta tabaka ticaret için haccediyor, ulemâ kısmı gösteriş için haccediyor...

Hiçbirisinin ortasında Allah rızası yok.

Ve fukarâühüm li'l-mes'eleti.

Mes'ele, burada “dilenmek” demek. *Sual* hem “soru sormak” mânasına geliyor hem de “dilenmek, bir şey istemek” mânasına geliyor. Arapça’da hem cevap istemek mânasına hem de biraz bahşiş istemek mânasına kullanılıyor.

“Fakirler de dilenmeye gelirler.”

Ortada Allah rızası yok, gezme maksadı var, ticaret maksadı var, gösteriş maksadı var, dilenme maksadı var; Allah’ın rızası hiç düşünülüyor. Allahu Teâlâ hazretleri her yaptığımız ibadeti, her işi kendi rızası için yapmaya muvaffak eylesin...

d. Niyetleri Düzeltmenin Yolu

Büyüklerimizden, hocalarımızdan öğrenmişiz;

الهي انت مقصودي ورضاك مطلوبى

İlâhî ente maksûdî ve rıdâke matlûbî. “Yâ Rabbî, benim maksûdum, gayem sensin! Ben senin rızanı kazanmak istiyorum, art niyetim, kötü maksadım yok. Halis, muhlis, sırf sen emrettin, sen buyurdun diye emirlerini tutuyorum; sen yasakladın diye yasaklarından kaçıyorum. Başka hiçbir hesap, ince hesap, aykırı hesap peşinde değilim.” diye bir söz öğretmişler bize, Allah razı olsun...

İlâhî ente maksûdî ve rıdâke matlûbî.

Her işimizi böyle yapmalıyız! Her işini böyle yapan, çok çok sevaplar kazanır.

Bir başka hadîs-i şerîf:

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يُسَلَبُ الرَّجُلُ إِيمَانَهُ وَمَا
يَشْعُرُ، يُسَلُّ مِنْهُ كَمَا يُسَلُّ الْقَمِيصُ

*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün yüslebü'r-racülü îmânehû ve mâ yeş'uru yüsellü minhü kemâ yüsellü'l-kamîs.*³

³ Deylemî, *el-Firdevs*, V, 445, r. 8690; Gümüşhânevî, *Râmûz*, 503, r. 11.

Deylemî bu hadîs-i şerîfi Ebu'd-Derdâ *radıyallahu anh*'ten rivayet eylemiş. Efendimiz buyuruyor ki;

“İnsanların başına bir zaman gelir...”

Âhir zaman bu da yine;

Yüslebü'r-racülü imânehû veyahut *yeslübü'r-racülü imânehû*. “Kişinin imanı kendisinden soyulup alınır.” *Ve mâ yeş'uru*. “Adam hiç farkında değil...”

Farkında olmadan imanı alınır, içinden çekilir, gider de hiç farkında değil.

Yüsellü minhü. “Onun içinden iman böyle kılıcın kınından sıyrıldığı gibi çekilir...” *Kemâ yüsellü'l-kamîs*. “Gömlek çıkartılır gibi çıkarılır.”

İman gitti, adam farkında değil.

İşte bu da, bu devirde benim korktuğum, sizin de belki endişe ettiğiniz hususlardan biridir. İnsan kendisini mü'min sanıyor, farkında değil ama imanı gömlek çıkar gibi çıkıp gidiyor, soyulup gidiyor. İçinden atılıp gidiyor, ayrılıp gidiyor.

Bu neden olur?

Kişinin cahilliğinden, edepsizliğinden, vurdumduymazlığından, aldırmazlığından, dini önemsememesinden olur.

İnsan, devletin bir resmî işi olduğu zaman, okulun ciddi bir imtihanı olduğu zaman veyahut resmî dairede bir mesele olduğu zaman mahkeme olduğu zaman bütün ciddiyetini takınıyor. Dünyevi işlerde bütün ciddiyetini takınıyor; ama Allah'ın emri, Allah'ın rızası, Allah'ın hükmü konusunda birçok kimse omuz silkiyor, aldırmıyor, düşünmüyor, bakmıyor, farkında değil.

Halbuki bu dünyaya imtihan için gelmiş. Bu dünyada ne yapması gerektiğinin şuurunda değil. Neden yaratıldığını bilmiyor; yaratılmış, ölecek, öldüğünü hatırına getirmiyor. Öldükten sonra, bu dünyadaki bütün faaliyetlerinden sorgu sual olacak; zerre kadar hayır işlediyse karşılığını görecek, zerre kadar şer işlediyse cezasını çekecek... Bunların farkında, şuurunda değil, bir şeylerle oyalanıyor. İmanı da söylediği sözlerden, yaptığı işlerden kendisinden ayrılıp gidiyor da farkında değil. İşte bu, bu toplumun bozulma alametlerinden, yanlış yolda olduğunun alametlerinden birisi.

Şimdi ben burada, hac mevsiminde camilere bakıyorum... Tabi camilerde yabancılar, hac için buraya gelmiş olanlar belli oluyor. Bir de bu ahâliye, yerli ahâliye bakıyorum; onlar da belli oluyor, birçok şeyleri hoşuma gidiyor.

Mesela şöyle;

Camiye erken geliyorlar, Kur'ân-ı Kerîm'i açıyorlar, boyuna Kur'ân-ı Kerîm okuyorlar. Kur'ân-ı Kerîm'den ezberleri fazla... Namazı güzel, sakın sakın kılıyorlar, aceleye getirmiyorlar. Namaz vakitlerinde dükkanlar kapanıyor. Devlet dairelerinde, hava meydanlarında, nerede olursanız olun, bakıyorsunuz, bir salona hepsi toplanmışlar, cemaatle namaz kılıyorlar. Dine önem veriyorlar, Kur'an'a önem veriyorlar, namaza niyaza, ibadete önem veriyorlar... Çok hoşuma gidiyor.

Halbuki bizim memleketimiz de dedeleri İslâm için çalışmış mübarek insanların memleketi... Ezanlar okunuyor, kimse dönüp camiye gelmiyor. Lokantacı, kahveci radyoyu sonuna kadar açmış, kısımıyor. Ramazan oluyor oruç yiyen yiyene vs...

Yakından tanıdığımız iki toplumu mukayese ettiğimiz zaman, yabancı örf, âdet, alışkanlık, kötü huylar, kötü alışkanlıklar, zevkperestlik, şehvetperestlik yayıldıkça halkımızın da bozulduğunu, İslâm'ı unuttuğunu görüyoruz.

e. İmanı Kaybetme Tehlikesi

İslâm'ı bilmeyince de, hakikaten kendisi iyi niyetli, kendisini müslüman sanıyor ama kendisinin farkında olmadan söylediği sözler, taşıdığı fikirler, sahip olduğu zihniyetten dolayı imanı soyulmuş, kendisinden gitmiş... Ona sorsan, hâlâ "Ben müslümanım." diyor. İmânının gittiğinin bile farkında değil... Felç olmuş demek ki kalbi hiçbir şeyi fark edemiyor. Bu gibi durumlara Allah bizi düşürmesin...

İmanımız en büyük cevherimizdir, kıymetimizdir, sermâyemizdir, hazinemizdir. Hazine-lerin korunmasına lââyık bir şekilde [imanımızı] korumaya gayret edelim!

Bankanın bir para taşıyan çantasını bile, nasıl zırhlı araçlarla, nasıl korumalarla oradan oraya naklediyorlar. İnsanın imanı, âhirette cenneti kazanmasına sebep olacak en büyük

cevheridir. İmanın hırsızları da çoktur. Şeytanlar, kâfirler, münâfıklar uğraşırlar. İnsanı raydan çıkarmaya, dinden imandan uzaklaştırmaya gayret edenler çoktur. Biz de dinimize, Allah'ın razı olduğu din olan İslâm'a sımsıkı sarılmalıyız! İslâm'ı evimizde, ailemizde, çoluk çocuğumuzla yaşamalıyız!

Bugün bir kardeşimiz geldi bana diyor ki; -İkisi de, bey de, hanım da kardeşlerimizden, ihvanımızdan iyi kimseler;-

“Hocam dua edin, bizim çocuklar namaz kılsın!” dedi.

“Kaç yaşında?” dedim.

“29 yaşında, 24 yaşında, 20 bilmem kaç yaşında.”

“Büyük çocuklar, artık kendi başına ne yapacaksa yapacak çağa gelmiş çocuklar, namaz kılmıyorlar. Belki ortamdan, yabancı bir diyarda olduklarından dolayı böyle yapıyorlar.” diyor.

Dedim ki:

“Bak ben başka yabancı ortamlarda başka kimseler tanıdım. Avustralya'da, daha başka

lkelerde kendi çocuklarını pırlanta gibi, hafız-ı Kur’ân olarak, Kur’an’ı ezberlemiş olarak, tamamen dindar bir evlat halinde yetiştirmiş olanları biliyorum. Babası yok ama ocuk namazı bırakmıyor. Babasının zorlaması olmadığı halde, ayrı bir yerde olduğu halde, caminin bir numaralı müdavimi...”

Neden?

Babası iyi terbiye etmiş, Allah razı olsun...

En yakın ortamı insanın aile ortamıdır. Annesi babası kendisine güzel duyguları aşılarsa; güzel âdetleri, vazifeleri güzel öğretirse, gönlüne, aklına yerleştirse; döverek, baskıyla değil de, severek ve ikna ile yaparsa güzel olması lazım, güzel yetişmesi lazım!..”

Tabi, hidayet Allah’tandır ama elimizden geldiğince çocuklarımızı böyle ihlâslı mü’minler olarak yetiştirmek için ne yapmak gerekiyorsa var gücümüzle onu yapmalıyız. Baskıyla değil de, ikna yoluyla... Çünkü ikna yoluyla bir müşrik bile imana geliyor. Yanlış yoldaki bir kâfir bile tevbe ediyor, hidayete eriyor, imana geliyor.

Güzel öğretilmediği, hikmetleri anlatılmadığı zaman da çocuklarımız, yabancı tesirlerin altında kaybolabilirler. Bunların kaybolmaması çok önemli, anne ve babanın en büyük vazifelerinden birisi odur. Onun için çocuklarımıza son derece dikkatli olalım! Yetiştirmelerine dikkat edelim, bunun için çevremizdeki arkadaşımızla işbirliği yapalım!..Bir kardeşimiz diyor ki:

“Ben çocuklarıma evimde özel hoca tuttum, şunları şunları öğrettiriyorum!”

Öyle de olur, üçü beşi bir araya gelerek de olur. Ama çocuklarımızı güzelce yetiştirmeliyiz.

f. Kıyamete Yakın Alimlerin Vahşice Öldürülmesi

Nihayet bir hadîs-i şerîf daha okuyarak bu akşamki sohbetimi tamamlamak istiyorum. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يُقْتَلُ فِيهِ الْعُلَمَاءُ كَمَا تُقْتَلُ
الْكِلَابُ، فَيَأْتِيَتِ الْعُلَمَاءُ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ تَجَامَعُوا

Ye'tî ale'n-nâsi zemânün yuktelü fîhi'l-ulemâü kemâ tuktelü'l-kilâbü fe-yâ leyte'l-ulemâe fî zâlike'z-zemâni tecâmeû.

İbn Abbas *radiyallahu anhümâ'* dan, Deylemî rivayet eylemiş. Bu hadîs-i şerîf de çok çok önemli... Alim, hoca kardeşlerimize, dünyadaki bütün İslâm ilimleriyle meşgul olan insanlara hitap eden, din alimlerine hitap eden bir hadîs-i şerîf:

Ye'tî ale'n-nâsi zemânün. “İnsanların başına öyle bir zaman gelecek ki...”

Asırlar ilerleyince, dünya bozulduğu zaman, kıyamet yaklaştığı zaman, demek.

Yuktelü fîhi'l-ulemâü kemâ tuktelü'l-kilâb. “Alimler, köpeklerin öldürüldüğü gibi öldürülecekler.”

Hani köpek kuduz oluyor da, belediyenin vazifeli memurları av tüfekleriyle onu kısıtıyorlar, kenarda öldürüyorlar.

İstanbul'da Erenköy'de otururken, belediyenin böyle mahalle aralarındaki sahipsiz köpekleri öldürttüğünü çok gördük. Peygamber Efendimiz ona benzetiyor.

Böyle köpeklerin öldürüldüğü gibi, alimler öldürülür. Halbuki alimler peygamberlerin varisleridir, peygamberlerin vazifesini devam et-

tiriyorlar. İnsanlara dini öğretiyorlar, bilmediklerini öğretiyorlar. Cennet yolunu gösteriyorlar, cehennemden korumaya çalışıyorlar.

Onlar niye öldürülüyorlar?

Onların öldürülmesi dinin yok edilmesi demektir.

O zaman ne yapmaları lazım?

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

Fe-yâ leyte'l-ulemâe fî zâlike'z-zemân. “Keşke o zamanda âlimler...” *tecâmeû.* “birlik olabilselerdi.”

Kendilerine katleden, İslâm'a kasteden, imanı yok etmeye çalışan, İslâm'ı yeryüzünden kaldırmaya çalışanlara karşı bir birlik meydana getirselerdiler ve gereken tedbirleri alsalardı da, kendilerini de, ümmeti de korusalardı diye Peygamber Efendimiz temenni buyuruyor.

Allahu Teâlâ hazretleri alimlere dini korumak, dini öğretmek vazifesini vermiştir. O halde alimler dinin korunması, öğretilmesi için çocukların müslüman yetiştirilmesi için ümmetin yanlış yollara sapmaması için günahlar olduğu zaman günahları onlara ikaz etmek için var gücüyle çalışmalı ve çalışırken de işbirliği

yapmalı! Bunu Peygamber Efendimiz tavsiye buyuruyor. Allahu Teâlâ hazretleri alimleri korusun, gayretlerini arttırsın... Ümmet-i Muhammed'e faydalı işler yapmasını nasip eylesin... Allah hepinizden razı olsun...

Alimleri tanıyın, alimlerin etrafında toplanın! Kur'ân-ı Kerîm-i öğrenin, hadîs-i şerîfleri öğrenin! Dinin aslını iyi bilen insanların sözlerini dinleyin ki felâh bulasınız, Allahu Teâlâ hazretlerinin rızasını kazanasınız.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
18 Zilhicce 1420 / 23.03.2000

[Bütün HAC VE UMRE SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

